พินิจกลวิธีการประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่อง យប់មានថ្ងៃរះ (คืนตะวันฉาย) ของ ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស (ปัล วัณณารีรักษ์)

A Study of Composition Strategies in Khmer Novel: The Night under Sunshine (យប់មានថ្ងៃរះ) by Pal Wanarirak (ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស)

วัฒนชัย หมั่นยิ่ง[1]
Watanachai Monying

บทคัดย่อ

นวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃរះ** (คืนตะวันฉาย) เป็นผลงานประพันธ์ที่น่าสนใจเรื่องหนึ่งของ ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស (ปัล วัณณารีรักษ์) ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพสังคมและค่านิยมของชาวเขมรอีกด้านหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์ และสิทธิสตรีในสังคมเขมร ผู้วิจัยได้ศึกษาและแปลนวนิยายเรื่องนี้จากต้นฉบับภาษาเขมร รวมทั้งพิจารณาองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์เพื่อวิเคราะห์แนวทางการเขียนนวนิยายเรื่องนี้ ซึ่งนักประพันธ์เป็นนักเขียนสตรีที่มีผลงานที่โดดเด่นอย่างมากในวงวรรณกรรมกัมพูชา

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพินิจกลวิธีการประพันธ์ในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃរះ** (คืนตะวันฉาย) นี้มีกลวิธีที่โดดเด่นและสำคัญ 7 กลวิธี อันได้แก่ กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง กลวิธีการเล่าเรื่อง กลวิธีการดำเนิน กลวิธีการสร้างตัวละคร กลวิธีการสร้างฉาก กลวิธีการสร้างบทสนทนา และกลวิธีการใช้ภาษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของการประพันธ์และช่วยยืนยันให้เห็นถึงฝีมือและท่วงทำนองของผู้ประพันธ์ที่สร้างสรรค์ผลงานเพื่อปลูกฝังผู้อ่านในเรื่องค่านิยม และศีลธรรมที่เหมาะสมตามที่สังคมเขมรคาดหวัง และพยายามกำหนดทิศทางให้กับสังคมเขมร

คำสำคัญ: กลวิธีการประพันธ์ นวนิยายเขมร นักเขียนสตรี

Abstract

The Night under Sunshine (**យប់មានថ្ងៃរះ**), Khmer novel, is one of the interesting works by Pal Wannarirak (ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស) which reflects the atmosphere of society and another Khmer value regarding the problems of prostitute, AIDs and women's rights in the Khmer society. The research was conducted through studying and translating the original novel in Khmer edition and inspecting elements as well as composition methods with a view to analyzing the novel's composition style of which the author is a female novelist well-known for her distinguished works in Cambodia's literary society.

It was found out that, with the analysis of the Night under Sunshine's composition methods, there are 7 outstanding and important methods; titling method, narrating method, story-driving method, characterization method, setting creation method, dialogue creation method and language use method, all of which denote specific attributes of the author and prove her efficiency as well as style with emphasis on producing works to instill appropriate values and morality among readers following the expectation of the Khmer society while trying to determine the direction for the Khmer society simultaneously.

Keywords: composition methods, Khmer novel, female novelist

[1] รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทนำ

นวนิยายเขมร หรือในภาษาเขมรเรียกกันว่า **រឿងប្រលោមលោក** (เรื่องประโลมโลก) โดยนัยแล้วหมายถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องความรักใคร่และความปรารถนา จัดเป็นประเภทวรรณกรรม (genre) ที่ได้รับความนิยมอย่างมากภายหลังจากกัมพูชาได้รับเอกราช และเป็นงานวรรณกรรมสมัยใหม่ที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้นภายหลังกำเนิดโรงพิมพ์ในกัมพูชา

นักเขียนสตรีเขมร **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์) อาจถือได้ว่าท่านเป็นนักเขียนสตรีที่มีบทบาทสำคัญในวงการนวนิยายเขมรอย่างมากท่านหนึ่ง กล่าวคือ ท่านเป็นทั้งนักเขียนที่มีผลงานหลายประเภทและยังเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งสมาคมนักประพันธ์เขมรในกรุงพนมเปญด้วย (ศานติ ภักดีคำ 2558: 87) **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์) ยังเป็นนักเขียนสตรีที่มีผลงานการเขียนอย่างโดดเด่น โดยมีทั้ง*ผลงานนวนิยายและละครวิทยุกว่า 30 เรื่อง* (บัญญัติ สาลี 2551: 105) ท่านเริ่มต้นจากการเขียนนวนิยายด้วยลายมือและพัฒนาฝีมือจนกระทั่งประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลพระสีหนุราช ชีวิตและผลงานการประพันธ์วรรณกรรมของท่านมีอิทธิพลซึ่งกันและกันอยู่มาก นอกจากจะมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับงานวรรณกรรมแล้ว ท่านยังทำงานให้กับรัฐบาลและยังเป็นนักเขียนให้กับองค์กรต่างๆ โดยพยายามสะท้อนประเด็นปัญหาทางสังคมในกัมพูชาซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในนวนิยายของท่านอยู่เสมอ

ผลงานประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ของ **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์) เป็นผลงานที่โดดเด่นเรื่องหนึ่งที่ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 2005 ลักษณะเป็นนวนิยายเขมร ขนาดยาวจำนวน 269 หน้า และมี 23 บท บทความนี้จะนำเสนอกลวิธีการประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่องนี้ เพื่อให้เห็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของปัล วัณณารีรักษ์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบทางวรรณกรรมของนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) บทประพันธ์ของ **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์)

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ของ **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์)

3. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนด้านต่างๆ ที่ปรากฏในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) บทประพันธ์ของ **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์)

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการแปลนวนิยายจากต้นฉบับภาษาเขมร และศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ที่ปรากฏในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) บทประพันธ์ของ **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์) จัดพิมพ์และเผยแพร่โดยสำนักพิมพ์ **បណ្ណាល័យអង្គរ** (บรรณาลัยอังกอร์) พนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ปี ค.ศ. 2005 ผู้อ่านสามารถอ่านฉบับแปลได้ที่ภาคผนวกของรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ดังนั้น การนำเสนอในบทความนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการแปลนวนิยายจากภาษาเขมรเป็นภาษาไทยนี้ ผู้วิจัยจึงขอกำหนดแนวทางการแปลในเบื้องต้น ดังนี้

1. ในการแปลนวนิยายเขมรเรื่อง ឃប់មានថ្ងៃៈ (คืนตะวันฉาย) จากฉบับภาษาเขมรเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะแปลเพื่อเอาความเป็นหลัก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลเนื้อหาโดยมีการปรับคำและสำนวนให้เหมาะสม ถูกต้องตามโครงสร้างภาษาในภาษาไทย โดยให้เนื้อหามีความสละสลวย

2. การอ้างอิงข้อความที่ยกมาเป็นตัวอย่างในการนำเสนอบทความนี้ ผู้วิจัยจะแสดงเฉพาะข้อความที่แปลเป็นภาษาไทยเท่านั้น และอ้างอิงเลขหน้าตามที่ปรากฏในนวนิยายเขมรเรื่อง ឃប់មានថ្ងៃៈ (คืนตะวันฉาย) ฉบับภาษาภาษาเขมร เช่น (คืนตะวันฉาย: 1) หมายถึง ข้อความที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้คัดมาจากนวนิยายเขมรเรื่อง ឃប់មានថ្ងៃៈ (คืนตะวันฉาย) ฉบับภาษาเขมร หน้า 1

3. การวิเคราะห์ใช้แนวทางการวิเคราะห์ของ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543) เป็นหลัก

ผลการวิจัย

คืนตะวันฉาย เป็นนวนิยายเขมรที่โดดเด่นเรื่องหนึ่ง ดังที่ อารียา หุตินทะ (2549) ได้นำเสนอบทความเรื่อง "**เราจะต้องเรียนหนังสือให้เก่ง**": **ข้อเสนอของปัล วัณณารีรักษ์ ต่อยุวนารีเขมร ปี** 2005" บทความนี้ได้นำเสนอเรื่องนวนิยายของ ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស (ปัล วัณณารีรักษ์) โดยสนใจประเด็นเกี่ยวกับการนำเสนอภาพสตรีเขมร ผู้เขียนได้นำเสนอนวนิยายของ ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស (ปัล วัณณารีรักษ์) ที่สร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงไว้อย่างโดดเด่น เช่น เรื่องค่ำคืนก็ผ่านพ้นไป และเรื่องค่ำแล้วก็มีแสงตะวัน (ชื่อแปลเรื่องนี้ของ อารียา หุตินทะ) โดยเฉพาะเรื่องหลังนี้ อารียา หุตินทะ ได้วิเคราะห์ตัวละครหญิงในเรื่องไว้ได้อย่างน่าสนใจ โดยแบ่งกลุ่มเป็นตัวละครที่มีการศึกษา เช่น บ็อมโปรง (ในบทความนี้ ผู้เขียนแปลชื่อตัวละครนี้ว่า "บำปรง") คนธา และตัวละครกลุ่มที่ไม่มีการศึกษา หรือไม่มีความสามารถเกี่ยวกับการเรียน เช่น จันทู วดี (ในบทความนี้ผู้เขียนแปลชื่อตัวละครนี้ว่า "วัตตี") เป็นต้น นอกจากนี้ อารียา หุตินทะ ยังชี้ให้เห็นความโดดเด่นของวรรณกรรมเรื่องนี้ คือ การสร้างตัวละครบ็อมโปรง ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่ใหม่ของผู้หญิงในวรรณกรรมเขมร เพราะโดยทั่วไปแล้วพื้นที่ของตัวละครหญิงกับพื้นที่สาธารณะนอกบ้านนั้นมักจะไม่ปรากฏชัดเจนมากนัก แต่ ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស (ปัล วัณณารีรักษ์) กลับสร้างบ็อมโปรงให้มีคุณสมบัติที่สำคัญเรื่องการศึกษา และยังให้บ็อมโปรงมีนิสัยชอบเขียนจดบันทึกประจำวัน สิ่งเหล่านี้เป็นการเปิดพื้นที่ใหม่อย่างมากสำหรับนวนิยายเขมร เพราะนอกจากตัวละครเอกฝ่ายหญิงจะให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมากจนแทบจะรักเป็นชีวิตจิตใจแล้ว การเขียนบันทึกยังช่วยให้เห็นถึงความรู้สึกภายในใจของผู้หญิง ซึ่งไม่ค่อยปรากฏมากนักในนวนิยายเขมร

ความคิดเห็นของ อารียา หุตินทะ (2549) ได้ช่วยย้ำความโดดเด่นของการสร้างตัวละครสตรีในนวนิยายเขมรเรื่องนี้ได้อย่างน่าสนใจ และมีแนวทางการวิเคราะห์และจับประเด็นสำคัญได้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ในบทความนี้ผู้วิจัยได้ศึกษานวนิยายเรื่องนี้อย่างละเอียด และแปลจากต้นฉบับภาษาเขมร รวมทั้งแปลชื่อเรื่องและชื่อตัวละครบางตัวที่แตกต่างกันไปด้วย รวมถึงได้มุ่งศึกษาพิจารณากลวิธีการประพันธ์อย่างละเอียดซึ่งเป็นจุดประสงค์สำคัญในบทความที่จะได้นำเสนอต่อไปนี้

กลวิธีการประพันธ์ หรือศิลปะการประพันธ์ เป็นอีกส่วนที่มีความสำคัญในการเขียนนวนิยาย เนื่องจากเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้แต่งแต่ละคนในการเสนอนวนิยายให้มีความน่าสนใจ น่าอ่าน น่าติดตาม และมีผลต่อการดำเนินเรื่องนอกจากนี้ยังเป็นการสร้างงานเขียนให้มีลักษณะโดดเด่น สร้างความแตกต่าง สร้างงานที่มีคุณค่า และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่านอีกด้วย

ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการประพันธ์ในนวนิยายเขมรเรื่อง យប់មានថ្ងៃរះ (คืนตะวันฉาย) นี้มีกลวิธีที่โดดเด่นและสำคัญ 6 กลวิธี และจะได้นำเสนอดังต่อไปนี้

1. **กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง**

การตั้งชื่อเรื่องเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นวนิยายมีความน่าสนใจ การที่ผู้แต่งตั้งชื่อนวนิยายให้มีความโดดเด่นสะดุดตา นอกจากจะเป็นการบอกเล่าเรื่องราวโดยรวมแล้ว ยังเป็นการสร้างความสนใจเบื้องต้นให้แก่ผู้อ่าน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้อาจต้องตั้งชื่อโดยคำนึงถึงเรื่องการดึงดูดจุดสนใจทางการตลาดเป็นสำคัญอีกด้วย

นวนิยายเขมรเรื่อง យប់មានថ្ងៃរះ (คืนตะวันฉาย) นั้น ผู้ประพันธ์ ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស (ปัล วัณณารีรักษ์) ใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบใช้สัญลักษณ์ (Symbol) คือ เป็นการนำสรรพสิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มาเป็นสัญลักษณ์ อาจเป็นคำๆ เดียว เป็นข้อความ หรือเรื่องเฉพาะตอนก็ได้ สัญลักษณ์ในลักษณะของภาพพจน์นั้น อาจเป็น การเปรียบเทียบ ก็ได้ หรืออาจเป็นภาพพจน์อย่างอื่นก็ได้ (กุหลาบ มัลลิกะมาส 2538: 128) ซึ่งสัญลักษณ์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของนวนิยายเรื่องนี้ คือเป็นการเปรียบเทียบชีวิตของมนุษย์ที่มีความทุกข์เหมือนกับช่วงเวลากลางคืน และเปรียบเทียบแสงสว่างของดวงอาทิตย์กับความหวังที่จะมีชีวิตต่อสู้ไปข้างหน้า

ชื่อนวนิยายเขมรเรื่อง យប់មានថ្ងៃរះ (คืนตะวันฉาย) ประกอบด้วยคำว่า យប់ แปลว่า กลางคืน คืน (บรรจบ พันธุเมธา 2523: 558) คำว่า មាន แปลว่า มี (บรรจบ พันธุเมธา 2523: 517) คำว่า ថ្ងៃ หมายถึง ดวงตะวัน (บรรจบ พันธุเมธา 2521: 198) และคำว่า រះ หมายถึง ขึ้น อย่างเดือนหรือตะวัน ดังใช้ว่า ไถงระตะวันขึ้น... (บรรจบ พันธุเมธา 2526: 696) ทั้งหมดสามารถแปลตรงตัวได้ความว่า “คืนมีดวงตะวันขึ้น” หรือ “กลางคืนมีตะวันขึ้น” ซึ่งผู้ประพันธ์ได้กล่าวความมุ่งหมายหรือแนวคิดของการแต่งเรื่องนี้ไว้ใน “ถ้อยแถลงผู้ประพันธ์” ตอนหนึ่งว่า

> คนไม่มีทางเลือกต้องอยู่ไปในสังคมอันดำมืด สังคมที่มนุษย์ด้วยกันรังเกียจ ที่มนุษย์ตีตราว่าต้อยต่ำ ป่าเถื่อน ก็จริงอยู่ แต่สำหรับสภาพความเป็นมนุษย์ที่ต้องรับการบีบคั้นจากวาสนา หรือพรหมลิขิต พวกเขาก็มีสัมปชัญญะ มีมนสิการ มีกตัญญู ในการกระทำของเขาไม่ผิดจากกลางคืนมืดมิด แต่กลับมีพระอาทิตย์ส่องสว่างนั้นเลย
>
> (คืนตะวันฉาย: ถ้อยแถลงผู้ประพันธ์)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้แสดงทัศนะถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ที่ต้องประสบกับโชคชะตาอันเลวร้าย อาจจะด้วยการกระทำของตนเองหรือผู้อื่นก็ตาม แท้ที่จริงแล้วอาจเป็นเพียงเศษเสี้ยวความเลวร้ายหนึ่งในชีวิต แต่บุคคลนั้นยังคงมีความดีงามอื่นที่ปรากฏให้เห็นอยู่ มนุษย์เรามีความดีและความเลวผสมปนไปในตัวตน เปรียบเสมือนเวลากลางคืนที่มืดมิด แต่ก็ไม่ได้มืดหม่นตลอดไป เมื่อเข้าสู่วันใหม่พระอาทิตย์ย่อมฉายแสงสว่างชัดเจน

ผู้วิจัยได้แปลชื่อนวนิยายเขมรเรื่อง យប់មានថ្ងៃរះ ไว้ว่า “คืนตะวันฉาย” เพื่อจำกัดความในภาษาไทยให้มีความชัดเจนและน่าสนใจ โดยได้ตัดคำกริยา មាន (มี) และเปลี่ยนความหมาย រះ (ขึ้น) ให้เป็น “ฉาย” สื่อความถึงการส่องแสงสว่าง เพื่อให้ข้อความกระชับและเหมาะสมในการตั้งเป็นชื่อเรื่องที่แสดงความหมายครอบคลุมถึงแนวคิดของเรื่องทั้งหมดได้

2. **กลวิธีการเล่าเรื่อง**

เป็นวิธีการที่ผู้แต่งใช้ถ่ายทอดเรื่องราวมาสู่ผู้อ่าน วิธีการเล่าเรื่องจะเป็นการกำหนดสิ่งที่จะนำเสนอและควบคุมให้เรื่องดำเนินไปตามความต้องการของผู้แต่ง รวมทั้งกำหนดว่าผู้อ่านควรจะรู้เรื่องราวในขณะนั้นมากน้อยเท่าใด ภายในเวลาและสถานที่ใด กลวิธีการเล่าเรื่องในนวนิยายเขมรเรื่อง **ឃប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเอง (Omniscient point of view) กล่าวคือ ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่องของตัวละคร โดยใช้สรรพนามเรียกตัวละครเป็นบุรุษที่ 3 (Third person) ผู้แต่งจะเป็นผู้รู้แจ้งทุกเรื่อง สามารถรู้เหตุการณ์ทุกอย่างในเรื่อง ตลอดจนถึงพฤติกรรมจิตใจของตัวละครทุกตัว แล้วนำมาบรรยายหรือแสดงทัศนะเกี่ยวกับตัวละครด้วย ดังตัวอย่าง

> ต่อไปเรามาติดตามดูทางด้านกำสรดกันบ้าง เขาเป็นลูกเต้าเหล่าใคร... เขามีชีวิตอย่างไร... แล้ววัตตีเป็นอะไรกับเขา โอ... ความจริงกำสรดเป็นเด็กน่าสงสารที่ถูกพ่อแม่เอามาทิ้งไว้ข้างซ่อง ตั้งแต่เขาเพิ่งจะเห็นแสงอาทิตย์ได้เพียงสองสามวันเท่านั้นเอง...
>
> (คืนตะวันฉาย: 14)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเอง ดังนั้นในนวนิยายเขมรเรื่อง **ឃប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้อ่านสามารถทราบเหตุการณ์ต่างๆ รวมไปถึงความคิดของตัวละคร ภูมิหลังต่างๆ ของตัวละคร อันเนื่องมาจากผู้ประพันธ์ได้เป็นผู้บรรยายไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้แสดงทัศนะหรือข้อความเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำของตัวละคร หรือเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นด้วย เช่น ตอนหนึ่งที่เล่าถึงเหตุการณ์ที่บุเรนและเพื่อนไปเที่ยวซ่องโสเภณีของแม่เล้าจันทู บุเรนพูดจาดูถูกลวนลามวัตตี กำสรดจึงเข้ามาช่วยเหลือ ซึ่งหลังจากจบตอนดังกล่าวผู้ประพันธ์ได้ทิ้งท้ายด้วยข้อความว่า เอดส์เป็นปีศาจอันร้ายกาจ (คืนตะวันฉาย: 38) เพื่อเป็นข้อคิดคติสอนใจ และเน้นย้ำให้ผู้อ่านเห็นถึงความน่ากลัวของโรคเอดส์อีกด้วย

ลักษณะการสื่อสารกับผู้อ่านที่มีข้อความของผู้เล่าเรื่องในฐานะที่เป็นผู้รู้แจ้งในลักษณะนี้เป็นลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายเขมร และยังมีการย้ำสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ทำให้ช่วยตอกย้ำอย่างชัดเจนว่านวนิยายเขมรแนวนี้ ยังคงมีลักษณะเด่นเพื่อปลูกฝังและสั่งสอนผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมาอีกด้วย

3. **กลวิธีการดำเนินเรื่อง**

ในนวนิยายเขมรเรื่อง **ឃប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้ประพันธ์ได้ใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องแบบเล่าเรื่องย้อนต้น กลวิธีการดำเนินเรื่องแบบนี้เป็นการเปิดเรื่องในตอนที่มิใช่เหตุการณ์ตอนเริ่มเรื่อง อาจจะเป็นตอนกลางเรื่อง ตอนจบเรื่อง หรือตอนใดตอนหนึ่งในเรื่อง แล้วจงเล่าย้อนต้น (วนิดา บำรุงไทย 2543: 121) โดยผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยการพรรณนาฉากธรรมชาติสองข้างทางที่รถไฟแล่นผ่าน และบรรยายลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชาย คือ กำสรด และเหตุการณ์การพบกันอีกครั้งหนึ่งของกำสรดและบำปรง แล้วเล่าย้อนไปยังเหตุการณ์ในอดีตของทั้งสองฝ่ายที่เกิดความขัดแย้งกัน ซึ่งมีความขัดแย้งภายนอกระหว่างมนุษย์ด้วยกัน (man against man)นั่นคือการขัดแย้งกันระหว่างกำสรดและบำปรง เนื่องจากบำปรงคอยกลั่นแกล้งและพูดจาดูถูกเพราะรู้สึกอิจฉาที่กำสรดเรียนหนังสือเก่งกว่าตนเอง นอกจากนี้ยังมี

ความขัดแย้งระหว่างบำปรงกับแม่เลี้ยงผลา ทั้งสองไม่ลงรอยกันมักจะพูดจากระทบกระเทียบเสมอ และแม่เลี้ยงผลายังหวังในทรัพย์สมบัติของบำปรง จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะกำจัดบำปรงออกไปให้ได้ และมีความขัดแย้งของบุเรนและสิงหา ที่มักจะมาก่อเรื่องทะเลาะที่ซ่องโสเภณีและมีเรื่องกับกำสรดเสมอ

ส่วนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครเอง (man against himself) นั้น ในนวนิยายเรื่องนี้มีตัวละครหลายตัวที่มีปมปัญหาที่เกิดขึ้นภายในใจของตนเอง กล่าวคือ กำสรดมีความขัดแย้งภายในใจของตนเอง ทั้งเรื่องที่มาของตนเองและการทำงานในซ่องโสเภณีที่ตนไม่ต้องการทำบาปกับคนอื่น แต่เพราะนางจันทูและแม่เลี้ยงอีก 2 คน ได้เลี้ยงดูส่งเสียให้เรียนหนังสือ จึงจำใจยอมทำงานเพื่อตอบแทนบุญคุณ หลังจากเหตุการณ์ที่วัตตีถูกข่มขืน กำสรดก็ยังคงมีความรู้สึกขัดแย้งในใจของตนเอง ทั้งโทษตัวเอง โทษคนที่ทำร้ายวัตตี และที่สำคัญยังโทษบำปรงที่เขาคิดว่าเป็นสาเหตุสำคัญทำให้วัตตีต้องประสบเคราะห์กรรมและตายจากไปในที่สุด ซึ่งความขัดแย้งภายในจิตใจของกำสรดนี้เองที่ทำให้เกิดจุดสูงสุดของเรื่องอันเป็นผลให้กำสรดตัดสินใจแก้แค้นด้วยการปล้ำบำปรงจนตกเป็นของตน และยังสับสนในใจของตนเองว่าการกระทำที่ตนเองทำลงไปกับบำปรงนั้นคือความรักหรือต้องการแก้แค้น

ส่วนความขัดแย้งภายในใจของบำปรงนั้น คือ เธอรู้สึกว่าแม่เลี้ยงเสแสร้งทำดีกับเธอ แต่ไม่สามารถที่จะพูดบอกกับพ่อได้ เพราะกังวลว่าจะทำให้พ่อไม่สบายใจ ส่วนความรู้สึกกับกำสรดนั้นเป็นความรู้สึกที่ต้องการเอาชนะจึงกลั่นแกล้งกำสรดอยู่เสมอ และพูดจาดูถูกต่างๆ ให้ตนเองดูเหนือกว่า แต่เมื่อมีเหตุการณ์ที่กำสรดได้ช่วยเหลือไว้ ใจหนึ่งเธอก็รู้สึกผิดที่เคยกลั่นแกล้ง แต่แสดงออกมาด้วยท่าทีไม่สนใจ สุดท้ายเมื่อพบกันอีกครั้งตอนที่เธอหนีการไล่ล่าจากแม่เลี้ยงและบุเรน บำปรงมีความขัดแย้งภายในจิตใจมากขึ้นทั้งเรื่องการเรียนที่เหตุการณ์บังคับให้เธอไม่สามารถไปรับใบประกาศนียบัตร และเรื่องของกำสรดที่ทำให้เธอทั้งอับอายผู้อื่น คิดว่าทำให้บิดาผิดหวัง และคิดว่านี่เป็นเพียงการแก้แค้นของกำสรด ไม่ใช่ความรักที่กำสรดมีให้อย่างจริงใจ ความขัดแย้งภายในจิตใจที่สะสมมากขึ้นเรื่อยๆ นั้น ทำให้บำปรงตัดสินใจผูกคอตาย แต่เรื่องทั้งหลายก็คลี่คลายลงในท้ายที่สุด

ในการสร้างความสนใจใคร่รู้ในการดำเนินเรื่องของนวนิยายเรื่องนี้ มีอยู่หลายประการ ผู้ประพันธ์ได้มีการจบบทแต่ละบทที่ยั่วยุให้ผู้อ่านต้องการติดตามต่อไป และยังใช้กลวิธีการใช้เหตุบังเอิญหรือเหตุการณ์เหลือเชื่อ (Co-incidence) มาช่วยคลี่คลายสถานการณ์ ในนวนิยายเรื่องนี้ เมื่อยามที่ตัวละครเอกฝ่ายหญิงคือ บำปรงประสบเหตุการณ์ร้ายก็จะมีผู้อื่นมาช่วยเสมอ เช่น คนธา พิสิฐ วัตตี และกำสรด ปรากฏตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง

ส่วนกลวิธีการจบเรื่องนั้น ผู้ประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่อง **ឃប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) จบเรื่องแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) คือการจบเรื่องแบบให้ตัวละครสามารถแก้ปัญหาของตัวเองได้ และประสบผลสำเร็จในการทำงานหรือมีความสุขในชีวิต ดังตัวอย่างตอนจบของนวนิยายเรื่องนี้

> เขาทั้งสองได้แต่งงานเมื่อสองเดือนก่อน แล้วพวกเขาได้มาอยู่ที่กรุงพระสีหนุ เพราะกำสรดทำงานเป็นครูที่นี่
>
> ส่วนบำปรงนอกจากจะเป็นแม่บ้าน เธอก็หาโอกาสแต่งนวนิยายที่เป็นงานหนึ่งที่อยากทำมานานแล้ว หลังจากเห็นว่าสามีดื่มน้ำผลไม้แล้ว บำปรงก็กล่าวถามชายหนุ่มว่า

- เมื่อคืนพี่บอกว่าพี่มีเรื่องอะไรจะบอกน้องวันนี้
- อ้อ คือพี่อยากบอกน้องว่า พี่ได้รับทุนการศึกษาไปเรียนที่ต่างประเทศนะน้อง
- จริงเหรอพี่ น้องดีใจมาก

.....

บำปรงเปิดจดหมายที่เธอได้รับมาอ่าน กำสรดก็อ่านจดหมายกับเธอ เกือบจะอ่านจดหมายไม่ทันจบดี กำสรดก็พูดออกมาด้วยความดีใจ

- ฮ้า นวนิยายที่น้องเขียนส่งเข้าร่วมประกวดได้รับรางวัลที่หนึ่ง พี่ดีใจด้วย

(คืนตะวันฉาย: 265-266)

ผู้ประพันธ์จบนวนิยายเรื่องนี้ด้วยความสำเร็จของตัวละครเอก ทั้งในเรื่องของความรักที่กำสรดและบำปรงได้ตัดสินใจแต่งงานและอยู่ด้วยกัน รวมทั้งความสำเร็จทางวิชาชีพ คือ กำสรดเป็นครูและได้รับทุนการศึกษาไปเรียนต่อที่ต่างประเทศ ส่วนบำปรงนั้นได้ทำตามความฝันของตนเองในการเขียนนวนิยายและได้รับรางวัลนวนิยายดีเด่นจากการประกวดแข่งขัน ส่วนอีกคู่หนึ่งคือคนธาและพิสิฐก็ได้ลงเอยด้วยการแต่งงานด้วยเช่นเดียวกัน

4. กลวิธีการสร้างตัวละคร

การสร้างและนำเสนอตัวละครเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนวนิยาย เพราะเป็นจุดดึงดูดความสนใจ และสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านอย่างหนึ่ง (วนิดา บำรุงไทย 2543: 130) การสร้างตัวละครของผู้แต่งแต่ละคนมีวิธีการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง ในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้แต่งได้สร้างตัวละครให้เป็นจุดศูนย์กลางของเรื่อง คือเน้นให้ตัวละครเอกทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง นั่นคือ กำสรดและบำปรงทำให้เกิดเหตุการณ์ของเรื่องขึ้น

แนวการสร้างตัวละครในเรื่องนี้เป็นการสร้างให้มีความสมจริง (Realistic) (สายทิพย์ นุกูลกิจ 2543: 133) กล่าวคือ ผู้แต่งได้สร้างตัวละครเอก คือ กำสรด บำปรง และตัวละครประกอบส่วนใหญ่ เช่น วัตตี นางจันทู คนธา พิสิฐ เป็นต้น ให้มีลักษณะเป็นธรรมชาติ แสดงชีวิตสมจริงที่สามารถเกิดขึ้นได้มีความสุข ความทุกข์ มีความกลัว ความหวาดระแวง มีความซับซ้อนทางอารมณ์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ตัวละครหลายมิติ (Round Character or Multi-dimensional Character) ส่วนตัวละครประกอบบางตัว เช่น คุณหญิงผลา บุเรน สิงหา เป็นต้น เป็นตัวละครที่อยู่ในลักษณะการสร้างตัวละครแบบฉบับ (Type) คือการสร้างตัวละครให้มีบุคลิกลักษณะคงที่ ไม่ว่าในเวลาและสถานที่อย่างไรก็จะมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมเช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงในนวนิยายเรื่องนี้ ผู้แต่งได้สร้างตัวละครประกอบดังที่กล่าวข้างต้นให้มีลักษณะตามความนึกคิดของผู้แต่งที่ต้องการสร้างสีสันให้กับเรื่องคือมี “ตัวร้าย” มาสร้างปมปัญหาความขัดแย้งของเรื่องให้เพิ่มมากขึ้น และทำให้เรื่องดำเนินต่อไปได้ ตัวร้ายของ **ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស** (ปัล วัณณารีรักษ์) เป็นตัวละครมิติเดียว (Flat Character or One - dimensional Character) ที่มีลักษณะร้ายตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อย่างไรก็ตาม ในท้ายที่สุด ตัวละครร้ายเหล่านี้ต่างได้รับผลกรรมในการทำความชั่วทั้งสิ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้แต่งยังคงยึดถือคุณธรรม “ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว” และสื่อออกมาให้ผู้อ่านตระหนักในความเชื่อนี้ด้วย

การแนะนำตัวละคร การแสดงนิสัยใจคอ ทัศนะ และพฤติกรรมตัวละครของผู้แต่งในเรื่องนี้ได้ใช้วิธีการแนะนำโดยตรง (Direct Presentation) คือ วิธีที่ผู้แต่งเป็นผู้บรรยายรูปร่าง ลักษณะนิสัย และคุณสมบัติของตัวละครออกมาโดยตรง ให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจถึงตัวละครนั้นๆ จากผู้แต่งเป็นผู้บรรยาย ดังตัวอย่าง

> กำสรด สวน เป็นชายหนุ่มในวัยประมาณ 25 ปี เขามีผิวสองสีสดใส ใบหน้าสมส่วน โดดเด่นด้วยจมูกเป็นสันคม ปากได้รูป ตากับผมตรงดำเป็นเงาดุจขนกา ยิ่งทำให้ใบหน้าของเขามีความสดใสตระการ...เป็นชายหนุ่มรูปงามแกร่งกล้า ในความสูง 180 เซนติเมตร กำสรดนั่งบนเก้าอี้ในตู้รถไฟ แต่สายตามองทัศนียภาพสองข้างทาง...
>
> (คืนตะวันฉาย: 2)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการแนะนำตัวละครโดยตรงที่ผู้แต่งบรรยายรูปสมบัติ และคุณสมบัติของตัวละครอย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการแนะนำตัวละครแบบภาพร่าง (Sketch) โดยรวมแล้วผู้แต่งได้สร้างตัวละครที่มีความสมจริง ตามสภาพและสถานะของตัวละคร มีพฤติกรรมที่สมเหตุสมผล เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง และสามารถแสดงข้อคิดให้ผู้อ่านได้ทราบตามเจตนารมณ์ของผู้แต่งได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

5. กลวิธีการสร้างฉากและเสนอฉาก

กลวิธีการสร้างฉากเป็นการสร้างมโนภาพหนึ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้สึกและเกิดภาพในการจินตนาการบรรยากาศของเรื่องได้ การสร้างและนำเสนอฉากของผู้ประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่อง **ꙮប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) เป็นการสร้างฉากให้เหมือนจริง เพราะเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในนวนิยายเป็นฉากและบรรยากาศที่เกิดขึ้นจริงในราชอาณาจักรกัมพูชา ผู้เขียนนำฉากและชีวิตที่เกิดขึ้นจริงของคนในสังคมมาถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้เข้าใจและรับทราบถึงปัญหาสำคัญหนึ่งของสังคมคือ ปัญหาการค้าประเวณี และปัญหาโรคเอดส์ โดยอ้างอิงมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เขียนที่มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตผลงานในองค์กรพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชนหลายแห่ง อาทิ กรมสุขภาพ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF: United Nations Children's Fund) องค์กรปาเส็ก (PASEC: Protection Against Sexual Exploitation of Children) องค์กรซีดับเบิลยูดีเอ (CWDA: Cambodia Women's Development Agency) เป็นต้น (อารียา หุตินทะ 2546: 253) อย่างไรก็ตาม บางฉากที่เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่องนี้ ผู้แต่งยังใช้จินตนาการของตัวเองในการสร้างฉากให้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของเรื่องอีกด้วย ตัวอย่าง ร้านอาหารและบ้านของกำสรดที่เป็นฉากสำคัญในเรื่อง

> ...บ้านหลังนี้เป็นบ้านที่พวกเขาอาศัยอยู่ด้วยกัน สำหรับเป็นร้านอาหารและเป็นซ่องโสเภณี เป็นบ้านปูนมีสี่ห้องเรียงต่อกัน มีสามชั้น ทั้งสี่ห้องนี้ได้เชื่อมติดต่อถึงกันกับห้องขนาดใหญ่ห้องหนึ่ง เพื่อเป็นส่วนของร้านอาหาร ส่วนห้องชั้นบนทั้งหมดเป็นห้องสำหรับหญิงขายความสาวทั้งหลายไว้ใช้รับแขก...
>
> (คืนตะวันฉาย: 16)

ฉากบ้านหลังนี้เป็นศูนย์รวมของสิ่งผิดกฎหมาย ความไม่ปลอดภัยอันเกิดจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้ประกอบอาชีพที่ได้รับการยอมรับในสังคม ท้ายที่สุดฉากสถานที่นี้จบลงด้วยการปิดตัวของซ่องแห่งนี้ เนื่องจากชะตากรรมเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับวัตตี จะเห็นอีกด้วยว่า การกล่าวถึงฉากบ้านหลังนี้ส่วนใหญ่จะฉายภาพเวลากลางคืน และเป็นช่วงเวลาที่มีเหตุร้ายต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ซ่องจึงเป็นฉากสถานที่ที่สัมพันธ์กับช่วงเวลากลางคืน และเป็นช่วงเวลาที่ทำให้เกิดความทุกข์กับตัวละครต่างๆ นั่นเองอย่างไรก็ตาม ในนวนิยายไม่ได้เน้นการพรรณนาฉากอย่างละเอียดมากนัก แต่เน้นเหตุการณ์ของเรื่องที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงชีวิตของตัวละคร

6. กลวิธีการใช้ภาษา

กลวิธีการใช้ภาษา หรือท่วงทำนองการเขียน (Style) เป็นศิลปะการใช้ภาษาของผู้แต่งในการนำเสนอผลงาน (วนิดา บำรุงไทย 2543: 149) นับว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว และเสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้คล้อยตามไปกับเรื่อง ลักษณะการใช้ภาษาของผู้แต่งแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งผู้อ่านหลายคนสามารถบอกได้ว่าการใช้ภาษาสำนวนเช่นนี้เป็นของนักประพันธ์คนใด ในนวนิยายเขมรเรื่อง **ꢁប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างสรรค์ภาษาที่โดดเด่นและน่าสนใจ ดังจะอธิบายต่อไปนี้

6.1 การใช้ภาพพจน์ ภาพพจน์ (Figure of Speech) หมายถึง การสร้างมโนภาพ (Image) ให้เกิดขึ้นโดยใช้ถ้อยคำสำนวนกวีอย่างเป็นอิสระ แต่มีขอบเขตของตนเอง (บุญยงค์ เกศเทศ 2525: 56) ภาพพจน์ที่ผู้เขียนพบในนวนิยายเขมรเรื่อง **ꢁប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) มีดังนี้

- *อุปมาอุปไมย* คือ โวหารเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับสิ่งหนึ่ง เป็นการนำสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน โดยมีคำว่า เหมือน ดุจ ดัง คล้าย ฯลฯ ในนวนิยายเขมรเรื่อง **ꢁប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้ประพันธ์มีการใช้โวหารภาพพจน์แบบอุปมาอยู่หลายแห่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้ “...วัตตียังคงสั่นหัว เธอนั่งนิ่งเหมือนรูปปั้น...” (คืนตะวันฉาย: 149), *“...น้ำตาไหลท่วมแก้มทั้งสองข้าง เหมือนทำนบแตก...”* (คืนตะวันฉาย: 200)

- *อุปลักษณ์* คือ โวหารเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ใช้คำว่า เป็น คือ ในนวนิยายเขมรเรื่อง **ꢁប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้ประพันธ์มีการใช้โวหารภาพพจน์แบบ ดังตัวอย่างบางตอนที่ใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์ เช่น *“...เวลาหนึ่งนาทีคือเพชรเม็ดหนึ่ง* ถ้าเวลาล่วงเลยไปก็เหมือนเราทุบเพชรทิ้งอย่างนั้นนะหลานสิฐ...” (คืนตะวันฉาย: 78)

- *สัญลักษณ์* เป็นการนำสรรพสิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มาเป็นสัญลักษณ์ อาจเป็นคำๆ เดียว เป็นข้อความ หรือเรื่องเฉพาะตอนก็ได้ สัญลักษณ์ในลักษณะของภาพพจน์นั้น อาจเป็น *การเปรียบเทียบ* ก็ได้ หรืออาจเป็นภาพพจน์อย่างอื่นก็ได้ (กุหลาบ มัลลิกะมาส 2538: 128) ตัวอย่างสัญลักษณ์ในนวนิยายเขมรเรื่อง **ꢁប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) เช่น “...เราคิดว่าเธอจะเป็นผู้หญิงดี เป็น*ดอกไม้หอม* แต่ไม่ใช่แล้ว เธอมาที่นี่กับบุเรน เธอก็ไม่ผิดไปจาก*ดอกไม้ก้านเหี่ยว*นี่หรอก...” (คืนตะวันฉาย: 89)

- *บุคลาธิษฐาน* เป็นการสมมติสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้มีลักษณะ กิริยาอาการเหมือนมนุษย์ อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่ใช่คน แต่ทำกิริยาอาการเสมือนเป็นคน หรือสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่มีตัวตน แต่สมมติขึ้นเป็นคนทำกิริยาอย่างคนและมีเนื้อเรื่องเล่าประกอบ (กุหลาบ มัลลิกะมาส 2543: 128) ในนวนิยายเขมรเรื่อง **ꢁប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้ประพันธ์มีการใช้โวหารภาพพจน์แบบบุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่างจากนวนิยาย

เช่น *"...สายลมก็ได้โบกพายพัดหยอกล้อใบข้าวให้ร่ายรำไปมาไหวริกๆ* ดุจเป็นการทักทายต้อนรับผู้เดินทางตามทางรถไฟ..." (คืนตะวันฉาย: 1)

การใช้ภาพพจน์อย่างหลากหลายในเชิงเปรียบเทียบและสัญลักษณ์แสดงให้เห็นลักษณะการแต่งนวนิยายเขมรที่มีการใช้ภาษาเฉพาะทางวรรณกรรม มิใช่ภาษาพูดโดยทั่วไป ลักษณะของวรรณกรรมเขมรปัจจุบันจึงยังคงสืบทอดการใช้ขนบภาษาวรรณศิลป์ที่สละสลวย คล้ายคลึงกับวรรณคดีร้อยกรองอยู่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าถึงอารมณ์ผ่านภาษาที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจตกแต่งขึ้นอย่างสร้างสรรค์

6.2 **การใช้สำนวนสุภาษิต** สำนวนสุภาษิต คำพังเพย เป็นถ้อยคำที่สืบทอดต่อกันมานาน ส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบเปรียบเปรย ไม่ได้มีความหมายตรงตามตัว แต่จะเป็นการแฝงความหมายเอาไว้เพื่อเป็นข้อคิดคติเตือนใจ (ราชบัณฑิตยสถาน 2552: 1187) ในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้ประพันธ์มีการใช้สำนวนสุภาษิตในเรื่องอยู่จำนวนหนึ่ง ดังตัวอย่าง เช่น

สำนวนในภาษาเขมรคำว่า **មនុស្សផ្លែល្អ ល្អក្រៅនៅក្នុង** ซึ่งแปลตามตรงว่า "คนลูกมะเดื่อดีข้างนอกดิบข้างใน" ซึ่งมีความหมายเท่ากับคำว่า "ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง" ในภาษาไทย หมายถึง สิ่งที่เห็นภายนอกนั้นดีงาม แต่แท้จริงแล้วภายในนั้นไม่ได้ดีงามอย่างที่คิด เปรียบเสมือนผลมะเดื่อที่ภายนอกมีลักษณะเกลี้ยงเกลา น่ารับประทาน แต่ภายในผลมะเดื่อนั้นมีหนอนชอนไช ดังตัวอย่าง ในนวนิยายความว่า "...คุณหญิงผลาเป็นหญิงที่มีเล่ห์กลชั่วร้ายแบบผลมะเดื่อที่ดูสุกแค่เพียงภายนอกแต่ภายในดิบ..." (คืนตะวันฉาย: 10)

สำนวนในภาษาเขมรใช้คำว่า **ស៊ីញើឈាម** ซึ่งแปลตามตรงว่า "กินเหงื่อเลือด" ซึ่งมีความหมายเท่ากับคำว่า "ขูดเลือดขูดเนื้อ" ในภาษาไทย หมายถึง เรียกเอาราคาหรือกำไรที่เกินสมควร เป็นการเอาเปรียบต่อกัน ดังตัวอย่างในนวนิยายความว่า "...คุณนี่ต่ำช้ามาก นอนกับผู้หญิงแล้วไม่ให้เงินเขา คุณทำแบบนี้ คือขูดเลือดขูดเนื้อเขาสดๆ ทีเดียว..." (คืนตะวันฉาย: 74)

สำนวนในภาษาเขมรใช้คำว่า **តាំងអណ្តាត** ซึ่งแปลตามตรงว่า "ลิ้นแข็ง" ซึ่งมีความหมายเท่ากับคำว่า "ปากหนัก" ในภาษาไทย หมายถึง ไม่พูดขอร้องใคร ไม่พูดทักทายใคร ดังตัวอย่างในนวนิยายความว่า "...บำปรงต้องลิ้นแข็งพูดต่อไม่ได้ เห็นว่าเป็นโอกาสอันดีสำหรับตัวเอง..." (คืนตะวันฉาย: 95)

สำนวนสุภาษิตที่ปรากฏในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ตามที่ได้อธิบายยกตัวอย่างมาข้างต้นนั้น บางสำนวนสุภาษิตตรงกับภาษาไทยได้อย่างชัดเจน แต่บางสำนวนสุภาษิตต้องใช้การเทียบเคียงความหมายกับภาษาไทย และแสดงสำนวนสุภาษิตของไทยที่ใช้ เพื่อให้อธิบายความหมายได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

6.3 **การใช้ศัพท์เรียกผู้หญิง** ศัพท์เรียกผู้หญิงในนวนิยายเขมรเป็นศัพท์ที่ผู้ประพันธ์นิยมใช้แทนชื่อของตัวละครเอกหญิงในเรื่อง และพบการใช้แทนชื่อตัวละครประกอบบ้าง ซึ่งอยู่ในหมวดคำที่ใช้เป็นคำแทนนาม (Pro-form) (วนารัตน์ น้อยเล็ก 2556: 3) ในนวนิยายเขมรเรื่อง **យប់មានថ្ងៃ:** (คืนตะวันฉาย) ผู้เขียนพบการใช้ศัพท์เรียกผู้หญิงเพื่อกล่าวถึงตัวละครเอกฝ่ายหญิงคือ บำปรง โดยมีการใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายถึงผู้หญิง ดังตัวอย่าง

> *หญิงสาว (កញ្ញា - กัญญา)* คนหนึ่งในกางเกงยีนส์ เสื้อแขนสั้นสีแดงสด แต่เสื้อของเธอ *(ស្រី - หญิง)* มีสภาพยับยู่ยี่อย่างมาก วงหน้าของ เธอ *(នួននាង - นวลนาง)* พันด้วยผ้าขาวม้าเก่า ๆ ซีดจนแทบจะหาสีเดิมไม่พบ ถึงแม้ว่าเธอ *(ម៉ែ - ธิดา)* จะพยายาม

ซ่อนหน้าไว้ในผ้าขาวม้าเก่าๆ... เธอ *(នាង - นาง)* สวย..สวยจนเกือบไม่มี ผู้หญิง *(នារី - นารี)* คนใดอาจจะเทียมได้ แต่แปลก รัศมีสายตาอันสดใส ดำขลับ ดุจนิลรัตน์ของ เธอ *(ស្រស់កញ្ញាណ - กัลยาณผู้งดงาม)* กลับกลายเป็นแปดเปื้อนด้วยรอยแห่งความกลัว...

(คืนตะวันฉาย: 2)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความพยายามของผู้ประพันธ์ที่ต้องการสรรคำเพื่อแทนตัวละครเอกฝ่ายหญิงให้ผู้อ่านได้เข้าใจความหมายทั้งในทางตรงและเชิงเปรียบเทียบ พร้อมกับดื่มด่ำความงดงามทางภาษา โดยใช้ลีลาในการสรรคำศัพท์เรียกผู้หญิงที่มีความไพเราะ (วนารัตน์ น้อยเล็ก 2556: 4) การใช้คำแทนนามลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับกลวิธีการประพันธ์เฉพาะตัวของผู้ประพันธ์ ซึ่งในนวนิยายเขมรนี้ผู้ประพันธ์ได้ใช้ศัพท์เรียกผู้หญิงที่หลากหลายปรากฏตลอดทั้งเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายเขมรเรื่อง *យប់មានថ្ងៃរះ* (คืนตะวันฉาย) ผู้วิจัยพบว่ามีหัวข้อการศึกษาที่น่าจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้เรื่องนวนิยายเขมรเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรศึกษาวิเคราะห์ผลงานนวนิยายเรื่องอื่นๆ ของ *ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស* (ปัล วัณณารีรักษ์)
2. ควรศึกษาวัจนลีลาของ *ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស* (ปัล วัณณารีรักษ์) ผู้ประพันธ์นวนิยายเขมร
3. ควรศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมในงานเขียนของ *ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស* (ปัล วัณณารีรักษ์)

บทสรุป

จากการพินิจกลวิธีในการประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่อง *យប់មានថ្ងៃរះ* (คืนตะวันฉาย) ผู้วิจัยพบว่าผู้ประพันธ์นวนิยายเขมรเรื่องนี้คือ *ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស* (ปัล วัณณารีรักษ์) ได้ใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบใช้สัญลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบชีวิตของมนุษย์ที่มีความทุกข์เหมือนกับช่วงเวลากลางคืน และเปรียบเทียบแสงสว่างของดวงอาทิตย์กับความหวังที่จะมีชีวิตต่อสู้ไปข้างหน้า นอกจากนี้ยังใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเอง (Omniscient point of view) ผู้แต่งจะเป็นผู้รู้แจ้งทุกเรื่อง สามารถรู้เหตุการณ์ทุกอย่างในเรื่อง ตลอดจนถึงพฤติกรรมจิตใจของตัวละครทุกตัว และเป็นการช่วยสื่อสารข้อความสำคัญให้กับผู้อ่านอีกด้วย นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้ใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องแบบเล่าเรื่องย้อนต้น เล่าย้อนไปยังเหตุการณ์ในอดีตของทั้งสองฝ่ายที่เกิดความขัดแย้งกันส่วนกลวิธีการจบเรื่องนั้น ผู้ประพันธ์จบเรื่องแบบสุขนาฏกรรม (Happy Ending) เพื่อให้ความหวังกับผู้อ่านว่า แม้จะเผชิญชะตากรรมเลวร้ายเพียงใด ชีวิตก็ยังต้องมีความหวัง

นอกจากนี้ ผู้แต่งได้สร้างตัวละครหลักหลายตัวให้มีลักษณะเป็นธรรมชาติ แสดงชีวิตสมจริงและมีความซับซ้อนทางอารมณ์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ตัวละครหลายมิติ (Round Character or Multi-dimensional Character) ส่วนตัวละครประกอบบางตัวซึ่งเป็นตัวละครปฏิปักษ์ เช่น คุณหญิงผลา บุเรน สิงหา เป็นต้น มักจะมีลักษณะการสร้างตัวละครแบบฉบับ (Type) คือการสร้างตัวละครให้มีบุคลิกลักษณะคงที่และมีจุดจบอย่างเลวร้ายในตอนท้ายเรื่อง การแนะนำตัวละคร การแสดงนิสัยใจคอ ทัศนะ และพฤติกรรมตัวละครของผู้แต่งในเรื่องนี้ได้ใช้วิธีการแนะนำโดยตรง การสร้างและนำเสนอฉากของผู้ประพันธ์เป็นการสร้างฉากและบรรยากาศที่เกิดขึ้นจริงในราชอาณาจักรกัมพูชา รวมถึงนำปัญหาสำคัญของสังคมเขมร โดยอ้างอิงมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เขียน นอกจากนี้ยังได้ใช้กลวิธีการสร้างสรรค์ภาษาที่โดดเด่นและน่าสนใจ 3 ประการ คือ การใช้ภาพพจน์ การใช้สำนวนสุภาษิต และการใช้ศัพท์เรียกผู้หญิง อีกด้วย ทั้งนี้

ทำให้เห็นความสามารถในการสร้างสรรค์ที่ใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์เพื่อสื่อสารนวนิยายเรื่องนี้โดยรูปแบบของการสื่อสารแบบสั่งสอนโดยตรง และเพื่อปลูกฝังรวมทั้งนำเสนอแนวทางด้านค่านิยม และทิศทางของปัญหาสิทธิสตรีด้านการศึกษา โรคเอดส์ ในสังคมกัมพูชาผ่านตัวละคร

บรรณานุกรม

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2538). ***วรรณคดีวิจารณ์***. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรจบ พันธุเมธา. (2517). ***พจนานุกรมเขมร – ไทย ฉบับทุนพระยาอนุมานราชธน. 1 เล่ม***. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.

_____. (2521). ***พจนานุกรมเขมร – ไทย ฉบับทุนพระยาอนุมานราชธน. 2 เล่ม***. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

_____. (2523). ***พจนานุกรมเขมร – ไทย ฉบับทุนพระยาอนุมานราชธน. 3 เล่ม***. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

_____. (2526). ***พจนานุกรมเขมร – ไทย ฉบับทุนพระยาอนุมานราชธน. 4 เล่ม***. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

_____. (2528). ***พจนานุกรมเขมร – ไทย ฉบับทุนพระยาอนุมานราชธน. 5 เล่ม***. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

บัญญัติ สาลี. (2551). ***วรรณกรรมเขมรปัจจุบัน***. มหาสารคาม: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2525). ***วรรณกรรมวิเคราะห์***. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). ***พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน***. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

วนารัตน์ น้อยเล็ก. (2556). ศัพท์เรียกผู้หญิงในนวนิยายเขมรสมัยปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเขมรศึกษา ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วนิดา บำรุงไทย. (2543). ***ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย***. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ศานติ ภักดีคำ. (2558). พัฒนาการวรรณกรรมเขมรสมัยใหม่ ***วารสารรูสมิแล*** ปีที่ 3 ฉบับที่ 2. หน้า 68-88.

สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). ***วรรณกรรมไทยปัจจุบัน***. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

อารียา หุตินทะ. (2546). “จากวิธาวีถึงบุสสิบา: 60 ปี แห่งการเดินทางของผู้หญิงเขมร” ใน ***ภาษาและวรรณกรรมสาร***. กรุงเทพฯ: แซทโฟร์พริ้นติ้ง.

อารียา หุตินทะ. (2549). “เราจะต้องเรียนให้เก่ง: ข้อเสนอของปัล วัณณารีรักษ์ต่อยุวนารีเขมรปี 2005” ใน ***วารวัลย์***. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อารียา หุตินทะ. (2551). แนวคิดเรื่องกุลสตรีในนวนิยายของนักเขียนสตรีเขมร. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ឃឹង ហុក ឌី. (2007). ***អក្សរសិល្បីខ្មែរសតវត្សទី 20 ការិនីពន្ធនិងកម្រងអត្ថបទ***. ភ្នំពេញ: អង្គរ.

ប៉ាល់ វណ្ណារីរក្ស. (2005). ***យប់មានថ្ងៃរះ***. ភ្នំពេញ: បណ្ណាល័យអង្គរ.